

Zápis z obhajoby dizertační práce PhDr. Jana Děkanovského

konané dne 25. června 2014

na téma **Sport ve filmu jako kulturní fenomén**

Přítomni (dle prezenční listiny):

doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D.

doc. RNDr. Václav Vančata, CSc.

doc. Lubomír Tyllner, CSc.

PhDr. Barbora Půtová, Ph.D.

doc. MgA. Martin Štoll, Ph.D. (školitel)

PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. (oponent)

prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D. (oponent)

Předseda komise doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D. zahájil obhajobu, přivítal členy komise a představil přítomným kandidáta.

Školitel doc. MgA. Martin Štoll, Ph.D. představil kandidáta a seznámil komisi s tématem jeho dizertační práce. Uvedl skutečnosti o průběhu studia a jeho výsledcích a seznámil komisi s kandidátovou publikační a přednáškovou činností. Sdělil zejména, že jde o zralou osobnost, se kterou byla radost pracovat a jehož publikace Sport, média a mýty z roku 2008 se stala kanonickou a dodnes je vlastně jedinou publikací na dané téma u nás.

Kandidát se ujal slova a představil obsah, cíle, metody a závěry své práce. Stručně seznámil přítomné s důvody výběru tématu, se základními přístupy, které v práci použil a nastínil obsah jednotlivých částí práce.

Oponent prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D. přednesl závěry svého posudku, zejména vyzdvihl, že kandidát ve své práci neskouzl k mechanickým, statickým modelům, nýbrž že dokázal téma promyslet a aplikovat metodické nástroje z různých paradigmat a odborných kontextů a pro zpracování tématu je využít. Práce se tak stala nejen poutavým výkladem sledovaných fenoménů, ale také otevřenou a nedogmatickou rozpravou o metodách a přístupech k analýze a interpretaci mediálních reprezentací. Kritiku si podle něho zaslouží odbočka – srovnání knižní a filmové verze The Football Factory a doporučuje doplnit pasáž o mediální celebritizaci. Práci chválí, doporučuje dopracovat do knižní podoby a doporučuje k obhajobě.

Oponent PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. přednesl závěry svého posudku, zdůraznil, že chválí rešerše pramenů i vytyčení tří tezí, jejichž potvrzení či vyvrácení považuje za cíl práce. Kvituje konceptualizaci práce a konstatuje, že autor prokázal dobrou schopnost vlastní analytické práce, spočívající ve výběru a v aplikaci zvolených metod na rozbor zobrazení sportu ve filmech vybraných tak, aby reprezentovaly typy odpovídající teoretické a metodologické orientaci jednotlivých částí práce. Práci doporučuje k obhajobě.

Oponent PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. dále položil kandidátovi dvě otázky: požádal, aby autor precizněji shrnul závěry práce z hlediska splnění jejího cíle a aby se vyjádřil k otázce, do jaké míry a v čem je zobrazení sportu ve filmu specifické oproti filmovému zobrazení jiných kulturních fenoménů.

Kandidát shrnul závěry své práce. Mimo jiné konstatoval, že pozorovaná narativní schémata posléze kategorizoval v souladu s typickým průběhem kariéry špičkového sportovce, protože měl na mysli úzký vztah s reálným sportem. Vyčlenil pět základních fabulí: vzestup, obhajoba, pád z vrcholu, comeback, souboj se smrtí. Tyto sportovní fabule se ve filmech se sportovní tematikou opakují a jejich rozpoznání spolu se sémantickými znaky současně zařazuje film do kategorie sportovního filmu.

Na druhou otázku mimo jiné odpověděl, že sport je hra, neproduktivní činnost, která na první pohled působí jednoduše, ale má v sobě obrovský symbolický potenciál, může se stát i metaforou života vůbec. Je to i proto, že naše společnost má soutěživý charakter a sport je do jisté míry metaforou života. Snaha sportovce o prosazení se, případné vítězství i sestup z vrcholu nacházejí svůj odraz i v běžném životě.

Diskuse:

PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. položil kandidátovi otázku, zda by nebylo důležité řešit vztah sportu a televize? Kandidát sdělil, že už tento vztah řešil v diplomové práci, která vyšla knižně pod názvem Sport, média a mýty.

Doc. RNDr. Václav Vančata, CSc. kritizuje to, že v práci není věnovaná pozornost filmům zaměřeným na bojová umění a doporučuje ji přidat do knihy. Obzvláště filmy Stevena Segala, které označuje za sportovní porno, přímou reklamu na jeho školu aikida. Kandidát tyto filmy zná, ale zvolená kritéria výběru filmů neumožnila zařadit tento typ filmů.

Doc. Lubomír Tyllner, CSc. Poukazuje na film Viděno osmi, zejména na kombinaci únavy sportovců a hudebního doprovodu (Ódy na radost) ve Formanově příspěvku ve filmu. Kandidát poukazuje na skutečnost, že právě tato filmová pasáž je v práci analyzována a komparována s filmem Leni Riefenstahlové Olympia.

Prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D. se vrací k otázce zobrazování jiných než pouze sportovních jevů, systémů zobrazujících agonální tematiku. Kandidát poukazuje mj. na zobrazení agónu v detektivkách a na typologii detektivů: Sherlocka Holmese, detektivy „drsné školy“, týmy kriminalistů a forenzních techniků, outsidera Columba apod.

PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. se táže na rozdíl mezi kariérou sportovce, bankéře, novináře. Kandidát říká, že významný sportovec se může stát mytologickou postavou a jeho kariérní vzestup je vždy vnímán nekontroverzně.

PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D. se ptá, jak kandidát vnímá rozdíl například mezi Klabzubovou jedenáctkou a filmy o husitech z hlediska prezentace nacionalismu. Kandidát odpovídá, že základní rozdíl je ve fiktivnosti Klapzubovy jedenáctky a historickou skutečností husitství. Zobrazení nacionalismu ve filmu je mnohem působivější, má-li historický základ.

Výsledky tajného hlasování:

Přítomno členů komise: 4

Kladných hlasů: 4

Záporných hlasů: 0

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.).

Zapsala: PhDr. Irena Tyslová